

KURUMSAL İLETİŞİM DİREKTÖRLÜĞÜ
Directorate of Corporate Communication

Genel Zootekni

Dersin Adı: Genel Zootekni

Dersin Hocası: Dr. Öğr. Üyesi Olcay GÜLER

atauni.edu.tr   Atauni1957

KÖPEK IRKLARININ GENEL ÖZELLİKLERİ

- Dünya genelinde dörtüyzden fazla köpek ırkı bulunmaktadır. Ancak bu ırklardan 137 tanesi Amerikan Köpek Kulübü tarafından, 167 tanesi İngiliz Köpek Kulübü tarafından ırk standartlarına göre tanımlanmıştır. Amerikan Köpek Kulübü köpek ırklarını
  - spor köpekleri,
  - av köpekleri,
  - çalışan köpekler,
  - terrierler,
  - oyun köpekleri,
  - sportif olmayan köpekler ve
  - sürü köpekleri olmak üzere 7 sınıfta tanımlamışken,

- İngiliz Köpek Kulübü köpek ırklarını
- Bekçi köpekleri,
- İz süren (koklayarak) av köpekleri,
- Gözle izleyen av köpekleri,
- Silah köpekleri,
- Kuzey köpekleri,
- Sürü köpekleri,
- Terrierler ve
- Rehber (arkadaş) köpekler olarak 8 sınıfa ayırmıştır. Bu sınıflandırmaların dışında vücut yapılarına göre köpek ırkları
- Minyatür,
- Orta ve
- İri yapılı ırklar olmak üzere 3 sınıfta incelenmektedir.

Spor Köpekleri

- Spor köpekleri asırlardır yüksek araziler ile su ve bataklıklarda yer alan kuşların avlanmasında insanların en büyük yardımcıları olmuştur. En büyük özellikleri keskin koku alma duyularıdır. Bu gruptaki köpeklerin hemen hepsi pointerler, setterler, retrieverler ve spanieller olmak üzere gruplara ayrılırlar ve bunların başlıcaları; Alman Kısa Tüylü Pointer, Labrador Retriever, Golden Retriever, İrlanda Setteri gibi ırklardır.

Golden Retriever

İrlanda Seteri

Kısa Tüylü Pointer (Alman)

Av Köpekleri

- Bu gruptaki köpekler görünüşleri, büyüklükleri ve avcılık yeteneklerine göre birbirlerinden ayrılırlar. Av köpekleri spor köpeklerinde olduğu gibi aynı tarzda avlama yapmazlar. Toprağı koklayarak veya avını uzun mesafelerden izleyerek takip ederler. Bu nedenle bu grup köpekler avını gözle izleyenler ve koklayarak takip edenler olmak üzere iki gruba ayrılırlar. Beagle, Basenji koklayarak avını takip edenlere, Afgan tazısı ve Saluki izleyerek avını takip edenlere örnek ırklardır.

Basenji

Beagle

Afgan Tazısı

Saluki

Çalışan Köpekler

- Çalışan köpekler köpek ırkları arasında en sosyal, en sadık ve en fazla yanlışı anlaşılan köpek ırklarıdır. Çalışan köpekler bekçi köpeği olarak, zanlıların yakalanmasında, körler için rehber olarak kullanılmaktadır. Bu köpeklerin doğal hali oldukça soğuk yapılı olmaları ve uyumak için karda dahi derin çukurlar kazmalarındır. Bu nedenle pet hayvan olarak bakılmak istendiğinde bu doğal davranışlarından vazgeçirmek için epeyce uğraşmak gerekmektedir. Boxer, Doberman Pinscher, Mastiff, Rotweiler, Saint Bernard, Samoyed ve Siberian Husky bu grup köpeklerin başlıcalarıdır.

Doberman Pinscher

Boxer

Rottweiler

Saint Bernard

Mastiff

Samoyed

Siberian Husky

Terrierler

- Bu grup köpekler arasında büyüklük, vücut şekli ve vücut örtüsüne göre farklılıklar bulunmaktadır. Bütün terrierler avcıdır. Pek çoğu sinirli ve kavgacıdır. Amerikan Köpek Kulübüne kayıtlı olan 25 Terrierden çoğu günümüzde pet ya da gösteri köpeği olarak değerlendirilmektedir. Terrierlerin büyük çoğunluğu kısa bacaklı, uzun vücutlu, minyatür ya da orta irilikte hayvanlardır. Border Terrier, Minyatür Bull Terrier, Minyatür Schnauzer bu grup köpeklerin başlıcalarıdır.

- Border Terrier

Bull Terrier

Schnauzer

Oyun Köpekleri

- Çok küçük vücut yapısına sahiptirler. Ancak birbirlerinden oldukça farklı görünüştedirler. Bütün oyun köpekleri oldukça sevimli köpeklerdir. Hemen hepsi büyük bir ilgi ve sevgi isterler. Genelde kendilerini ailenin bir bireyi, hatta bebeği, olarak kabul ederler ve kendilerini unutturmak istemezler. Malteze, Yorkshire Terrier, Pekineeze bu grup köpeklerin başlıcalarıdır.

Pekinese

Malteze

28.09.2020

Yorkshire Terrier

KİD 620 –Görsel Kimlik Kılavuzu

20

Sportif Olmayan Köpekler

- Bu grup köpeklerin hemen hiçbiri birbirleri ile ortak özelliklere sahip değildir. Mükemmel bir arkadaş, iyi bir oyuncu, dost ve bazen oldukça inatçıdırlar. Chow chow, Dalmatian, Bulldog, Tibetan Terrier bu grup köpeklerin başlıcalarıdır.

Chow Chow

Dalmatian

Bulldog

28.09.2020

Tibetan Terrier

KİD 620 –Görsel Kimlik Kılavuzu

23

Sürü Köpekleri

- Sürü köpeklerinin çoğunluğu aynı zamanda çalışan köpekler grubunda yer alır. Çünkü bu grup köpeklerin çoğunluğu bekçi köpeği, kızak köpeği hatta bazen av köpeği olarak kullanılmaktadır. Asıl görevleri sürüleri kurt, ayı gibi yırtıcılara ve yabancılara karşı korumaktır. Sürü köpekleri grubunda 15 ırk yer almaktadır. Mükemmel bir sürü yönetme yeteneğine sahiptirler. Her tür insan ve iklime kolaylıkla alışabilirler. Mükemmel bir görme ve izleme, işitme kabiliyeti ve yüksek zekaya sahiptirler. Belçika Malinois, Collie, Alman Çoban Köpeği, Türk Çoban Köpekleri bu grubun başlıcalarıdır.

Belçika Mallinoise

Collie

Türk Çoban Köpekleri

- Türk Çoban Köpekleri adı altında üç köpek ırkından bahsetmek mümkündür. Bunlar; Akbaş Köpeği, Kangal ya da Karabaş Köpeği ve Kars Köpeğidir. Akbaş Köpeği adını beyaz baş renginden alan ve yerleşim bölgesi ile fenotipik dış görünümü bakımından Kangal köpeğinden belirgin biçimde ayrılan bir köpek ırkıdır. Kangal ya da Karabaş köpeği ise Sivas ilinin Kangal yöresinden adını almıştır. Her ne kadar Kangal için Karabaş ifadesi de özellikle yurtdışında kullanılmaktaysa da Kangal adı daha doğru olacaktır. Genelde Amerikan ve İngiliz Köpek Kulübü kayıtlarında ve çoğu yabancı kaynakta Türk Çoban Köpekleri; Akbaş ve Anadolu Çoban Köpeği olarak yer almaktadır. Kars köpeği ise uluslararası köpek kulüpleri tarafından saf bir ırk olarak tanınmamaktadır.

Akbaş Köpeği

- Türkiye'ye özgü bir ırk olup, sürü köpeği olarak müthiş yetenekleri bulunmaktadır. Bu özelliği hem Türkiye'de hem de Amerika Birleşik Devletleri başta olmak üzere yurtdışında bilinmektedir.
- Vücut büyüklüğü, formu ve işlevleri bakımından Avrupa beyaz sürü koruma köpeklerine büyük benzerlik göstermektedir. Hatta bazı araştırmacılar bu ırkların atası olarak Akbaş köpeğini kabul etmektedirler. Cesaretli ve uyanık bir sürü koruma köpeğidir. Sahibine ve tüm aile bireylerine son derece sadık, sakin ve sevecendir. Yabancılara karşı her zaman şüphelidir. Genel mizacı gereği doğada bağımsız hareket etmeyi tercih etse de temel ve ihtisas eğitimine cevap verme yeteneği vardır. Akbaş köpeği çabuk öğrenir ama çabuk sıkılır, bu nedenle itaat eğitimi vermek oldukça güçtür. Bu köpeklerde en başta aranan fonksiyonel özellik ait olduğu sürüyü dış etkenlere karşı korumaktır.

- Akbaş ırkı köpeklerin en iyi örneklerini Eskişehir, Kütahya, Afyon ve Kütahya’ yı içine alan geniş bir bölgede bulmak mümkündür. Son zamanlarda yetiftiriciliğinin özel ve kamuya ait çiftliklerde artması ile Türkiye’ nin değişik bölgelerine yayılmıştır.
- Genel görünüm itibarıyla vücudu örten kılları süt beyaz olan Akbaşların uzun ve kısa tüylü olarak iki varyetesi bulunmaktadır. Uzun tüylü olanlar soğuk iklim bölgeleri, kısa tüylü olanlar ise sıcak iklim bölgelerinde daha yaygındır. Kangal köpeği ile karşılaştırıldığında daha estetik olan Akbaşlar, aynı zamanda daha da çeviktir. Son derece şüpheli olup, sahibi ve aile bireylerinden başka herkese karşı “zarar verici olabilir” gözüyle bakarlar.

Kangal Köpeği

- Türkiye' nin en tanınmış köpek ırkı olup, yurtdışında Karabaş, Anadolu Çoban Köğpeği olarak da tanınmaktadır. Kangal köpekleri ırka özgü karakteristik özellikleri ve sürü koruma konusunda gösterdiği üstün başarısı ile Türk kültürünün dünyaya tanıtılmasında önemli bir yere sahiptir. Irk özelliklerini en iyi gösteren Kangal köpekleri daha çok Sivas başta olmak üzere Orta Anadolu' nun yüksek ovalık arazilerde bulunmaktadır. Sivas ve çevresinde yetiştirilen Kangal köpekleri ırk karakterlerini yansıtması bakımından daha homojen bir yapıya sahiptirler.
- Kangal köpeği iri cüssesi, cesareti, Mastif tip görünümü, büyük bir baş üzerinde bulunan siyah bir maskesi, sarı renkli postu ve karakteristik geriye doğru kıvrık helezoni kuyruk yapısı ile ünlüdür.

• Kangal köpeğinin kuyruğu kıvrımlı, yukarı doğru kalkık ve halka biçimindedir. Kök kısmı kalın, uç kısmı çok ince olmayan bu kuyruk gövde renginden biraz daha koyudur. Kuyruğun halka şeklinde, kök ve üst kısmının siyah kırçılı, en uç kısmının ise beyaz ya da siyah olması iyi özellik sayılır. Beyaz ve benekli vücut rengi, yüzde belirgin biçimde siyah maskenin olmayışı, helezonik kuyruk tutma özelliğinin olmayışı, çenenin çok kısa olması ile ürkek ve çekingen davranışlar bu ırkta istenmeyen özelliklerdir.

- Yüzün burun kısmından alına doğru az veya çok karalığı Kangal ırkının belirleyici özelliğidir. Kangallarda kafa iri, alın kısmı geniş ve yüksek, çene kalın ve güçlü, dişler çok iridir. Gövde kirli beyaz, bazen gri bazen de açık kahverengi kırçılıdır. Ön ayak parmakları dört adet olup kalın ve küt tırnaklıdır. Tabandaki tırnaksız olan beşinci yassı parmak topuk görevi yapar. Bazılarında, ayak pençesinin üzerinde de bir tırnak bulunabilir. Bu tırnak arka ayaklarda çift olabilmektedir. Bedeni kısa ve sık tüylerle kaplı olup bozdan çelik rengine kadar farklılık gösterir. Göğüste beyaz bir madalyon bulunabilir

Kars Çoban Köpeği

- Kafkas dağ köpeğine çok benzeyen bir sürü koruma köpeğidir. Türkiye' nin Kuzey-Doğusuna özgü, temel işlevi sürü korumak olan, güçlü, iyi bir vücut yapısına sahip, dikkatli bir köpektir. Kars, Artvin, Ardahan, Ağrı, Iğdır ve civarı yaygın olarak bulunduğu illerdir. Kars köpeğinin bu illerde bulunan yerli ırklar ile Kafkas dağ köpeğinin melezlemesi sonucu ortaya çıktığı bildirilmektedir.
- Kars Köpeğinde bütün renkler ve renk kombinasyonları görülebilir. Postu genellikle uzun kıllardan oluşur. Boyun bölgesindeki kıllar yeke görünümündedir.

- Bol kıllı, uzun ve genellikle ayaklara kadar uzanan kuyruğu sakın iken ucu kıvrımlı ve aşağıdadır.
- Baş oldukça büyük, geniş ve iridir. Kuyruk uzun tüylü, iri ve yukarıya doğru kıvrımlıdır. Bacakları kuvvetli, iri pençeli ve güçlüdür.
- Çok iyi koruyucu özelliğe sahip ve uyumludur; düşmana karşı hırçındır, pençe vurma özelliği vardır. Çenesi kuvvetlidir. Akıllı ve zeki, koruma içgüdüğü gelişmiştir. Soğuk ve çevre şartlarına karşı adaptasyonu kuvvetlidir.

Alman Çoban Köpeği

- Almanya'dan köken almış dünyaca tanınan önemli bir köpek ırkıdır. Irk standartları belirlenmiş köpek ırkları arasında sayıca en fazla olan köpek ırkıdır. Halk arasında Kurt köpeği, Alman Kurt Köpeği, Alsation gibi isimlerle de tanınmaktadır. Çoban Köpekleri gurubunun önemli bir üyesi olmasına rağmen pratik hayatta çok değişik amaçlar için kullanılmaktadır.

- İyi bir sürü köpeği olması yanında, körler için rehber köpek, bekçi köpeği ve iyi bir polis köpeğidir. Emniyet kuvvetleri tarafından arama kurtarma, iz takip, narkotik köpeği olarak başarı ile eğitilip kullanılmaktadır. Cesareti ve sürüyü ani tehlikelerden koruma yeteneği üstündür. Bindokuzyüzlü yıllarda ırk olarak tanınmış, koruma amaçlı görevleri yanında günümüzde özürlülere refakat, arama ve kurtarma amaçlı geniş ölçüde kullanılmaktadır.

- <https://tr.pinterest.com/pin/825847650391645402/>
- <https://tr.pinterest.com/pin/502292164676774163/>
- <https://bowwowinsurance.com.au/pet-care/diseases-conditions/fracture-of-the-skull-in-dogs-and-cats/>
- <https://tr.aliexpress.com/i/33048577579.html>
- <https://www.bebekce.gen.tr/glossary/livestock/>
- <https://startupbizglobal.com/profitable-livestock-farming-business-ideas/>
- <https://www.3newsnow.com/news/community/vista-semanal/local/nebraska-department-of-agriculture-confirms-case-of-vs-in-horse>
- <https://nypost.com/2018/09/05/physicists-actually-solved-the-chicken-or-egg-conundrum/>
- <https://www.ensonhaber.com/galeri/dunyanin-en-ilginc-hayvani-ornitorenk>
- <https://tr.pinterest.com/pin/827747606489886753/>
- <https://www.agrisoz.com/bardo-nedir-bardo-yenir-mi-bardo-eti-nedir-63368h.htm>
- https://www.arkeotekno.com/pg_292_antik-caglarin-tanklari-katirlar

- <https://www.satilikkangal.com/?Syf=18&Hbr=1093797&/Sivas-kangal-yavrusu-sat%C4%B1%C5%9Far%C4%B1-%C3%BCcretsiz-kangal-sahiplendirme.-Kangal-yavrusu-fiyatlar%C4%B1-ve-g%C3%B6nderim-hakk%C4%B1nda-pratik-bilgiler.-0546-885-89-19>
- <https://www.prohorse.com.au/blogs/pa/arabian-horse>
- <https://www.sportingpost.co.za/sire/great-britain-3/>
- <https://surmeli.net/uzunyayla-atlari/>
- <http://turkiyeendemik.weebly.com/at-irklar305.html>
- <https://pixers.com.tr/tuval-baskilar/haflinger-pferde-7618906>
- <https://ihearhorses.com/15-amazing-images-of-draft-horses-that-youll-love/>
- <https://fryap.wordpress.com/2014/07/12/blood-pheasants-of-bhutan/>
- <https://www.audubon.org/field-guide/bird/ring-necked-pheasant>
- <https://tr.pinterest.com/pin/95701560802039342/>